

Retour: 5201AC100

Leden van Provinciale Staten

Datum
16 oktober 2019
Onderwerp
Verordening Natuurbescherming

Contact

Kenmerk
19mkrol288jve

Geachte Statenleden,

Op 25 oktober aanstaande wordt de Verordening natuurbescherming Noord Brabant weer besproken in de Provinciale Staten. Toen deze in 2017 ter discussie stond hebben wij vanuit de biologische sector al onze verbazing kenbaar gemaakt dat er in de nieuwe verordening een einde gemaakt werd aan de voorheen geldende uitzondering voor de biologische veehouderij. Wij hebben toen een briefgeschreven met het verzoek om de emissie-eisen voor de gangbare veehouderij niet ook generiek toe te passen op de biologische veehouderij. Zie bijlage.

De redenen om anders om te gaan met de biologische veehouderij zijn sinds 2017 alleen maar sterker geworden. De biologische veehouderij sluit aan bij belangrijke beleidsdoelen van de provincie Noord – Brabant en van het Ministerie van LNV. Zo is de biologische veehouderij extensiever (minder dieren per hectare) en werkt de biologische veehouderij al met gesloten kringlopen. Dit is in de regelgeving vastgelegd. Daarnaast zijn biologische veehouderijbedrijven voorlopers voor natuurinclusieve landbouw en voor dierenwelzijn. Een van de wezenlijke onderdelen van het biologische systeem is namelijk dat de dieren buiten kunnen rondlopen, hetgeen op zich al een zeer grote emissie beperkende factor is. Dit brengt overigens ook met zich mee dat technische oplossingen zoals luchtwassers geen oplossing zijn voor de biologische landbouw en hier ook nieuwe ontwikkelingen kunnen komen als alternatief voor diezelfde luchtwassers en die minder problemen geven met brandveiligheid.

Daarnaast vragen wij uw aandacht voor de biologische praktijk met een beduidend lagere veebezetting en stikstof bemesting per ha, een kortere kringloop, het grote gebruik van grasklaver, waarbij de klaver juist stikstof vastlegt in de bodem en een andere manier van huisvesting waardoor meer vaste mest wordt geproduceerd met positieve effecten voor bodemvruchtbaarheid. En willen we er op wijzen dat de biologische praktijk en productievoorwaarden internationaal zijn vastgelegd en onafhankelijk gecontroleerd en gecertificeerd worden.

De verordening Natuurbescherming betreft alle veehoudersectoren: melkvee, vleesvee, geiten, varkens, pluimvee. Voor de (biologische) geitenhouderij geldt nog steeds een uitzondering en de eisen voor potstallen zijn twee jaar uitgesteld, waar we blij mee zijn omdat dit past in een natuurinclusieve bedrijfsvoering. Wat overigens ook wordt erkend in het provinciaal natuurbeleid waar bepaalde natuurdoeltypen alleen met vaste mest (uit potstallen) bemest mogen worden in verband met bodem en biodiversiteit.

Onderwijsboulevard 225
5223 DE 's-Hertogenbosch
Postbus 100
5201 AC 's-Hertogenbosch
KvK 18054307

Daarnaast wordt in de biologische varkenshouderij onderzoek gedaan naar wat er reëel mogelijk is aan reductie. Maar voor de overige biologische veehouderijsectoren, melkvee, vleesvee en pluimvee, is nog niets geregeld. We maken ons ernstige zorgen wanneer deze sectoren moeten voldoen aan de algemene eisen. Wij begrijpen dat ook biologische veehouderijbedrijven moeten werken aan het reduceren van emissies. Biologische veehouders voelen zich daar ook verantwoordelijk voor. Maar dezelfde eisen opleggen aan biologische bedrijven gaat voorbij aan een integrale benadering van landbouw en aan belangrijke maatschappelijke vraagstukken zoals dierenwelzijn, het gebruik van mest buiten de stal en het buiten laten lopen van de dieren.

In aanvulling op de aanpassingen op de Verordening Natuurbescherming, willen we ook nogmaals uw aandacht vragen voor aanpassing van de eisen voor de biologische veehouderij met betrekking tot staldering. Volgens de SKAL certificering hebben dieren in de biologische veehouderij veel meer ruimte dan regulier. Een varken moet bijv. 3x zo veel stalruimte hebben en een legkip heeft 1,5x zoveel stalruimte (en dan ook nog een flinke uitloop). Wanneer staldering in de biologische veehouderij per m² wordt geëist, dan wordt het biologisch veehouders onmogelijk gemaakt om nieuw te bouwen of uit te breiden, door de extra dure stalderingseis die met veel minder dieren terugverdiend moet worden.

Vorige week zijn ook de provinciale regels voor intern en extern salderen van stikstofruimte bekend gemaakt. Deze regels maken ontwikkeling in de biologische veehouderij nagenoeg onmogelijk. Intern salderen is erg moeilijk vanwege het gebrek aan effectieve technische systemen voor emissiereductie in de biologische veehouderij (zoals ook al eerder aangehaald in deze brief). En ook extern salderen zal voor biologische bedrijven vrijwel onmogelijk zijn omdat hiervoor naast stikstofrechten ook een vergoeding betaald moet worden voor dierrechten en/of fosfaatrechten. Iets wat alleen is weggelegd voor kapitaalintensieve bedrijven.

We vragen u daarom om met zorg naar al deze punten te kijken. Zodat deze maatschappelijk zeer gewaardeerde en diervriendelijke vorm van veehouderij kan blijven voortbestaan in Brabant. Wij hopen dat u zich net als wij wilt inzetten voor een integrale duurzame landbouw en daarom niet besluit tot generieke maatregelen. Wij gaan graag met u in overleg om tot maatregelen te komen die aansluiten bij wat er in de biologische sector mogelijk is, en met een reëel tijdspad.

Hoogachtend, namens alle biologische veehouders in Brabant:

- Guus van Roessel, biologisch melkveehouder in Udenhout
- Harry Jansen, biologisch melkveehouder in Overloon

- Kees van Zelderen, biologisch melkveehouder in Westerbeek
- Hans Donkers, biologisch varkenshouder in Uden
- Joost van Alphen, biologisch varkenshouder in Heusden
- Gerrit Verhoeven, biologisch geitenhouder in Biezenmortel
- Cor de Bresser, biologisch pluimveehouder in Best
- Pipie Smits van Oyen, biologisch akkerbouwer en vleesveehouder in Drimmelen en sectorverantwoordelijke biologisch van de ZLTO

bijlage: Brief aan Provinciale Staten dd 5 juli 2017

Retour:

Leden van Provinciale Staten

Datum
5 juli 2017
Onderwerp Verordening Natuurbescherming
Noord - Brabant

Contact
Marjon.krol@zlto.nl

Kenmerk
17mkrol186wrl

Geachte Statenleden,

Via deze brief willen we reageren op het memo dat Gedeputeerde van den Hout op 29 juni j.l. heeft verspreid onder de leden van de Provinciale Staten betreffende bijlage 2 van de Verordening Natuurbescherming.

Allereerst willen we zeggen dat we blij zijn met de nieuwe aanpassingen die in dit memo voor de biologische veehouderij worden voorgesteld. Voor enkele sectoren gaan de voorgestelde aanpassingen echter niet ver genoeg. Hieronder zullen we per sector ingaan op de door de Gedeputeerde voorgestelde aanpassingen en toelichting geven waar wij denken dat zijn aanpassingen niet ver genoeg gaan.

Uit het memo:

- 'Biologische melkrundvee en biologische pluimveehouderij: hiervoor is aangesloten bij de eisen voor de niet biologische melkvee- en pluimveehouderij omdat de Commissie van Deskundigen (CvD) heeft aangegeven dat hiervoor dezelfde emissie-reducerende technieken effectief en toepasbaar zijn. Dit hebben wij daarom zo opgenomen in bijlage 2. Wij zien geen reden om hier van af te wijken. Hiervoor blijven de eisen ongewijzigd.'

Wij willen er voor pleiten om ook voor biologisch melkrundvee en de biologische pluimveehouderij af te wijken van de eisen voor de niet biologische melkvee- en pluimveehouderij. Hieronder wordt dit onderbouwd:

Melkveehouderij: maximale weidegang is een zeer effectieve maatregel om de ammoniak uitstoot te verminderen. Wellicht veel meer dan de technieken waar nu over gesproken wordt in de Verordening. In de biologische sector wordt ingezet op maximale weidegang. Voor de SKAL-certificering wordt de volgende norm gehanteerd: 'melkvee moet weidegang geboden worden altijd wanneer de weersomstandigheden dat toelaten'. In de praktijk komt dat neer op een gemiddelde van ruim 3500 uren weidegang per jaar. Dit is een veel hoger aantal uren dan wat als uitgangspunt wordt genomen voor de reductieplannen in de Verordening Natuurbescherming, waar wordt gerekend met weidegang volgens de verplichtingen van de Stichting Weidegang voor gangbaar melkvee van minimaal 720 uur weidegang op jaarbasis. Biologische melkveebedrijven realiseren dus al een hogere reductie via het veel hogere aantal uren weidegang. Daarnaast zullen de effecten van maatregelen in de stal veel minder zijn, omdat koeien minder tijd in de stal verblijven. Toepassing van de vereiste technieken leidt daarmee niet tot het effect wat de regeling beoogt.

Verder willen we een uitzondering voor melkveehouders met een potstal. Verschillende onderzoeken hebben aangetoond dat een potstal goed is voor het dierenwelzijn, de bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit. Om die reden maken relatief veel biologische melkveehouders gebruik van een potstal. Daarnaast bindt een goed beheerde potstal stikstof wat leidt tot minder emissie. Wanneer potstallen niet in aanmerking komen voor een uitzonderingspositie, zullen melkveehouders met een potstal verplicht worden volledig nieuw te bouwen vanaf 2022, waar een potstal dan geen onderdeel meer van kan uitmaken. Wat ook ongewenste nadelige effecten heeft voor dierenwelzijn, bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit.

Pluimveehouderij: in Noord – Brabant hebben we 10 biologische pluimveehouderijen en één opfokker. De meesten gebruiken stallen met een traditioneel scharrelstelsel; en natuurlijk hebben ze een grote uitloop. Voor deze stallen bestaan geen goede emissie-reducerende technieken. Alleen de volière-stal kan tot reductie leiden. Slechts vijf biologische bedrijven in Brabant maken gebruik van een volière-stal. Verder hebben biologische pluimveebedrijven via hun SKAL-certificering een uitloopverplichting vanaf 10.00 uur in de ochtend tot het donker wordt. In de zomer gaat het dan om zeker 10 - 12 uur per dag. Dit vermindert het effect van gangbare technieken (luchtwassers) met name in de zomer. Wij vragen ons af of er genoeg onderbouwning bestaat van de effecten van de voorgestelde emissie-reducerende technieken in de biologische pluimveehouderij. Wij denken van niet.

Daarnaast wordt veel stikstof afgevangen door beplanting in de uitloop. Biologische bedrijven zijn verplicht hun uitloop aan te planten. Kippen zijn namelijk bosdieren en maken beter gebruik van de uitloop wanneer deze met bomen, planten of struiken beplant is. Een goed beplante uitloop kan veel stikstof afvangen en is goed voor het dierenwelzijn. Dit is een maatregel op systeemniveau die beter bij de biologische sector past dan het plaatsen van end-of-pipe oplossingen als luchtwassers. Ons voorstel zou zijn om eisen te stellen aan de beplanting van de uitloop als emissie-reducerende maatregel en alleen naar luchtwassers over te gaan wanneer de uitloop niet aan de beplantingseisen voldoet.

- 'Biologische varkenshouderij: Voorheen stond in bijlage 2 van de VNB een inspanningsverplichting van 40% reductie. Deze is abusievelijk weggevalen in de gewijzigde bijlage 2. We zijn voornemens om deze inspanningsverplichting van 40% alsnog op te nemen.'

Wij zijn blij dat het beleid wat betreft de biologische varkenshouderij niet veranderd is. Er is namelijk niet voldoende onderbouwning dat technieken die gangbaar toegepast worden op een biologisch varkensbedrijf tot dezelfde effecten leiden. SKAL vereist namelijk open stalsystemen met natuurlijke ventilatie en uitlopen. We gaan er van uit dat de genoemde inspanningsverplichting van 40% reductie een streefcijfer betreft en geen eis.

- 'Biologische geitenhouderij en biologische roodvleesproductie: in de gewijzigde bijlage 2 zijn voor de reguliere geitenhouderij en roodvleesproductie (vleesstieren en vleeskalveren) reductie-eisen opgenomen. Per abuis is geen uitzondering gemaakt voor de biologische geitenhouderij en de biologische roodvleesproductie. Dit is niet terecht, omdat er geen systemen zijn voor deze biologische bedrijven om aan deze reductie-eis te voldoen. Wij zijn voornemens om bijlage 2 zodanig te wijzigen dat de biologische geitenhouderij en de biologische roodvleesproductie vrijgesteld wordt van deze reductie-eis.'

Datum
16 oktober 2019
Onderwerp
Verordening Natuurbescherming

Blad
6 / 6

Ook met deze aanpassing waarbij de biologische geitenhouderij en biologische roodvleesproductie (vleesveehouderij) volledig worden vrijgesteld (zoals eerder) zijn we blij. We gaan ervan uit dat daarmee ook worden bedoeld de diercategorieën: vrouwelijk jongvee tot 2 jaar in hokken met ligboxen, vleeskalveren tot 8 maanden als ook fokstieren en rundvee ouder dan 2 jaar.

In aanvulling op de aanpassingen op de Verordening Natuurbescherming, willen we ook vragen om een aanpassing van de eisen voor de biologische veehouderij met betrekking tot **staldering**. Regulier wordt ingezet op staldering waarbij bij nieuwbouw van 1m2 oude stallen voor 1,1m2 moeten worden verwijderd.

Volgens de SKAL certificering hebben dieren in de biologische veehouderij veel meer ruimte dan regulier. Een varken moet bijv. 3x zo veel stalruimte hebben en een legkip heeft 1,5x zoveel stalruimte (en dan ook nog een flinke uitloop). Wanneer staldering in de biologische veehouderij per m2 wordt geëist, dan wordt het biologisch veehouders onmogelijk gemaakt om nieuw te bouwen of uit te breiden, door de extra dure stalderingseis die met veel minder dieren terugverdiend moet worden. We stellen daarom voor om voor de biologische sector niet te stalderen naar m2, maar naar dieraantallen. Hiervoor zijn verschillende methoden denkbaar waarover we graag met u van gedachten wisselen.

We hopen dat deze brief ons verzoek om een verdergaande aanpassing van de huidige voorstellen goed duidelijk maakt en onderbouwt. Wij gaan graag met u in overleg om deze uitzonderingen of de toepasbaarheid voor de biologische sectoren in goede banen te leiden.

Hoogachtend,

Kees van Zelder
Voorzitter ZLTO Vakgroep Biologische Landbouw